

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobce: **M. I.**
státní příslušnost: R. U.
t. č. pobyt X
zastoupen Mgr. Matějem Šedivým, advokátem
se sídlem Václavské náměstí 21, 110 00 Praha 1

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky**
poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 1. 2023, č. j. OAM-1061/ZA-ZA11-VL13-2022,

takto:

- I. Žaloba *se zamítá*.
- II. Žalobce *nemá právo* na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému *se nepřiznává* náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. V této věci jde o to, zda obavy žalobce z výhrůzek osob, kterým dluží peníze, mohou mít relevanci z pohledu mezinárodní ochrany. Žalobce namítá, že se žalovaný nedostatečně zabýval otázkou dostupnosti vnitřní ochrany. Krajský soud nyní vysvětlí, proč žalovaný

rozhodl po právu, pokud žalobci mezinárodní ochranu neudělil. A proč otázka vnitřní ochrany vůbec nebyla ve hře.

II. Rozhodnutí žalovaného a související skutkové okolnosti

2. Žalobce má v Uzbekistánu dluhy. Půjčil si peníze od kamarádů na nákup aut. Nepodepsal s nimi žádnou smlouvu. Po nějaké době po něm tito kamarádi začali požadovat vrácení peněz a vyhrožovali mu, že ho jinak nahlásí policii, která žalobce zatkne. Jiným způsobem mu nevyhrožovali. Ani ho nikdy fyzicky nenapadli. Žalobce žádá v Česku o azyl proto, aby zde mohl pracovat a vydělat si peníze na zaplacení těchto dluhů. Popřel, že by v Uzbekistánu měl problémy s policií nebo bezpečnostními orgány.
3. Žalovaný rozhodnutím ze dne 25. 1. 2023, č. j. OAM-1061/ZA-ZA11-VL13-2022 („rozhodnutí žalovaného“), neudělil žalobci mezinárodní ochranu. Důvody pro udělení azylu jsou taxativní. Problémy, které žalobce ve vlasti měl, nesouvisí se žádným z azylově relevantních důvodů. Původcem jednání, jehož se žalobce obává, jsou soukromé osoby. Žalobce žádá o udělení mezinárodní ochrany pouze z důvodu legalizace pobytu. O mezinárodní ochranu požádal až poté, co skončila platnost jeho pobytu a ocitl se tu nelegálně. Měl však možnost požádat o ochranu dřív.
4. Žalobce nesplňuje ani důvody pro udělení humanitárního azylu, mezinárodní ochrany za účelem sloučení rodiny nebo doplňkové ochrany. Neuvedl, že by mu měl hrozit trest smrti nebo špatné zacházení. Žalovaný s odkazem na shromážděné informace poukázal na to, že uzbecké státní orgány sledují své občany navracející se ze zahraničí. Ovšem návrat do Uzbekistánu po vypršení platnosti výjezdního štítku nezakládá trestný čin nezákonného překročení hranice. Legislativa nepředpokládá žádné sankce. Trestné není ani to, že se občan Uzbekistánu po vypršení platnosti výjezdního štítku nezaregistruje na zastupitelském úřadu. V Uzbekistánu dochází k určitému uvolnění díky reformám prezidenta Mirzijojeva. Ten mimo jiné podepsal výnos o nových biometrických pasech a zrušení výjezdních víz s účinností od 1. 1. 2019. Ze shromážděných zpráv nevyplývá, že by žalobci hrozil postih za pobyt v zahraničí a překročení platnosti výjezdního víza. Žalobci nehrozí ani vážná újma v souvislosti s ozbrojeným konfliktem. Takový konflikt v Uzbekistánu neprobíhá. Jeho vycestování neodporuje ani mezinárodním závazkům Česka.

III. Žaloba a vyjádření žalovaného

5. Žalovaný se obavami žalobce z jednání věřitelů dostatečně nevěnoval. Žalobce ví, že jeho věřitelé spolupracují s tamní policií. Žalobce by se na ni proto nemohl obrátit. Žalovaný řádně nezjistil skutkový stav. Nezabýval se například tím, zda v Uzbekistánu existuje orgán obdobný Generální inspekci bezpečnostních sborů nebo institut ombudsmana, na kterého by se žalobce v případě potřeby mohl obrátit. Žalovaný pouze obecně hodnotí úroveň dodržování lidských práv. Nezabývá se ale individuálními obavami žalobce. Není jasné, zda by policie žalobci pomohla.
6. Původně soukromoprávní problém v případě žalobce přerůstá v pronásledování státem z důvodu solidarity policie s věřiteli. Žalovaný nepřipustně vychází pouze z informace o bezpečnostní a politické situaci, kterou si sám zpracoval. Kromě toho nedostatečně posoudil důvody pro udělení humanitárního azylu. Žalobce uváděl, že si v zemi původu nedokáže vydělat peníze na zaplacení dluhů. Návrat do Uzbekistánu by pro něj byl likvidační.
7. Žalovaný považuje žalobní námitky za nedůvodné. Zopakoval důvody neudělení mezinárodní ochrany žalobci obsažené v jeho rozhodnutí. Zejména zdůraznil, že problémy

žalobce s věřiteli nesouvisí s žádným z důvodů podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Navíc se jedná o problémy se soukromými osobami, nikoliv s orgány státu. Proto jednání těchto osob nelze považovat za pronásledování. Žádost žalobce je účelová, protože ji podal až poté, co mu skončila platnost pobytového oprávnění. Žalovaný nesouhlasí, že by neobstaral dostatek relevantních podkladů. Shromážděné informace o zemi původu jsou aktuální a dostatečně podrobné.

IV. Hodnocení věci soudem

8. Žaloba *není důvodná*.
9. Podle § 12 zákona o azylu se cizinci udělí azyl, a) je-li pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má.
10. Žalovaný správně poukazuje na to, že problémy žalobce ve vlasti nesouvisely s uplatňováním politických práv a svobod ani s jeho rasou, pohlavím, náboženstvím, národností, příslušností k určité sociální skupině nebo zastáváním určitých politických názorů. Opak žalobce netvrdí ani v žalobě. Jeho obavy z návratu do vlasti plynou pouze z neschopnosti splatit finanční dluhy. Již z tohoto důvodu pro v jeho případě udělení azylu nepřichází v úvahu.
11. Obavy z výhrůžek věřitele za jistých podmínek mohou mít relevanci pro doplňkovou ochranu. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 24. 4. 2015, č. j. 5 Azs 50/2014-34, „obavy z věřitele sice zpravidla nejsou relevantní z hlediska udělení azylu dle § 12 zákona o azylu (nikoli však proto, že jde o soukromého původce tvrzeného příkoří, ale proto, že působení tohoto příkoří zpravidla nemá souvislost s důvody pronásledování, které jsou taxativně vymezeny v § 12 zákona o azylu a které tvoří jeden z nezbytných prvků definice uprchlíka), ale mohou mít, za splnění dalších podmínek (zejména: reálně hrozící příkoří dosahuje intenzity vážné újmy podle § 14a odst. 2 zákona o azylu a stát původu není schopen či ochoten poskytnout před tímto skutečným nebezpečím vážné újmy účinnou ochranu), význam z hlediska možného udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu.“
12. Žalobce namítá, že nemá k dispozici vnitřní ochranu kvůli tomu, že policie spolupracuje s jeho věřiteli. A že se žalovaný dostatečně nezabýval otázkou, zda by policie žalobci v jeho konkrétní situaci pomohla. Je pravdou, že se žalovaný nijak blíže nezabýval hodnocením dostupnosti vnitřní ochrany. Krajský soud v tom však nespatřuje pochybení. Důkladné posouzení dostupnosti vnitřní ochrany je namístej teprve ve chvíli, pokud v řízení vyjde najevo, že žadateli reálně hrozí vážná újma (nebo pronásledování). V tomto případě tomu tak nebylo.
13. *Žalobce v průběhu řízení pouze zcela obecně mluvil o výhrůžkách*. Tyto výhrůžky však neměly takovou povahu, aby vyvolaly důvodné obavy, že by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy. Žalobce netvrdil, že by mu vyhrožovali smrtí, ublížením na zdraví nebo podobně závažným jednáním. Vyhrožovali mu, že pokud nesplatí svůj dluh, nahlásí jej na policii. To však lze považovat za naprosto legitimní postup, který sice pro žalobce může představovat jistou nepříjemnost, ale nejedná se o vážnou újmu ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu.

Žalobce tedy neunesl břemeno tvrzení ohledně hrozící vážné újmy. Tvrzení, že policejní orgány mají vazbu na osoby, které žalobci vyhrožují, navíc žalobce poprvé vznesl až v žalobě, ač měl dostatek příležitostí uvést jej při pohovoru. Tím pádem žalovaný vůbec nemusel posuzovat dostupnost vnitřní ochrany a shromažďovat si informace o tom, zda a případně jaké existují v Uzbekistánu orgány vnitřní kontroly policie nebo úřad ombudsmana.

14. Důvodná není ani námitka, že by si žalovaný neobstaral dostatek relevantních informací o zemi původu. Rozsah, v jakém žalovaný zjišťuje skutkový stav prostřednictvím informací o zemi původu, se primárně odvíjí od důvodů, které cizinec uvede při podání žádosti o mezinárodní ochranu. Obecně platí, že pokud žadatel ani neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že došlo, nebo že by potenciálně mohlo dojít k zásahu do jeho lidských práv ve smyslu § 12 nebo § 14a zákona o azylu, pak není třeba se situací v jeho zemi původu do detailu zabývat.
15. Na druhou stranu v případě, že žadatel uvádí skutečnosti potenciálně podřaditelné pod taxativní výčet důvodů pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu nebo doplňkové ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu, pak je třeba žadatelem uváděné skutečnosti konfrontovat s aktuálními a relevantními informacemi o zemi jeho původu (obdobně viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 3. 2008, č. j. 4 Azs 103/2007-63). Pokud tedy žadatel neuvede žádné potenciálně relevantní důvody žádosti o mezinárodní ochranu, žalovaný splní svou povinnost řádně zjistit skutkový stav již tím, že si shromáždí obecné informace o bezpečnostní a politické situaci v zemi původu žadatele, aby mohl posoudit, zda navrácení žadatele do vlasti nebrání objektivní důvody plynoucí z tamní situace.
16. Jak soud zdůvodnil výše, žalobce žádné tvrzení relevantní z pohledu azylu nebo doplňkové ochrany v řízení neuvedl. Proto žalovaný nepochybil, jestliže si obstaral toliko obecné informace o situaci v Uzbekistánu. Chybou není ani to, že autorem některých těchto informací je on sám. Podstatné je, že *Informace OAMP o bezpečnostní a politické situaci v Uzbekistánu*, která je součástí podkladů pro vydání rozhodnutí, vychází z různých důvěryhodných zdrojů, jak vyžaduje čl. 10 odst. 3 písm. b) procedurální směrnice. Tyto zdroje daná informaci uvádí. Žalobce přitom žádnou konkrétní námitku vůči jejímu obsahu nebo obsahu zdrojů, na které informace odkazuje, nevznesl.
17. Žalovaný nepochybil ani tím, že žalobci neudělil humanitární azyl. Ten lze podle § 14 zákona o azylu udělit pouze v případě existence důvodů hodných zvláštního zřetele. Žalovaný ale dospěl ke správnému závěru, že u žalobce takový důvod neexistuje. Poukázal na to, že žalobce je dospělý zdravý muž. Dokáže si zajistit prostředky k životu prací. Kvůli tomu ostatně přijel do Česka. Nemá zde kromě bratrance žádné blízké rodinné vazby.
18. Žalobce vidí důvody hodné zvláštního zřetele ve své nedobré životní a ekonomické situaci. S tím však soud nesouhlasí. Důvody, proč žalobce žádá o mezinárodní ochranu, jsou ve své podstatě ekonomického charakteru. Ekonomické důvody však nelze považovat za důvody hodné zvláštního zřetele. Jedná se naopak o skutečnost, pro kterou lze žádost o mezinárodní ochranu zamítnout jako zjevně nedůvodnou [§ 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu].

VI. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

19. Soud posoudil žalobní námitky jako nedůvodné. Proto žalobu zamítl. Neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 30. června 2023

Martin Kopa, v. r.
samosoudce